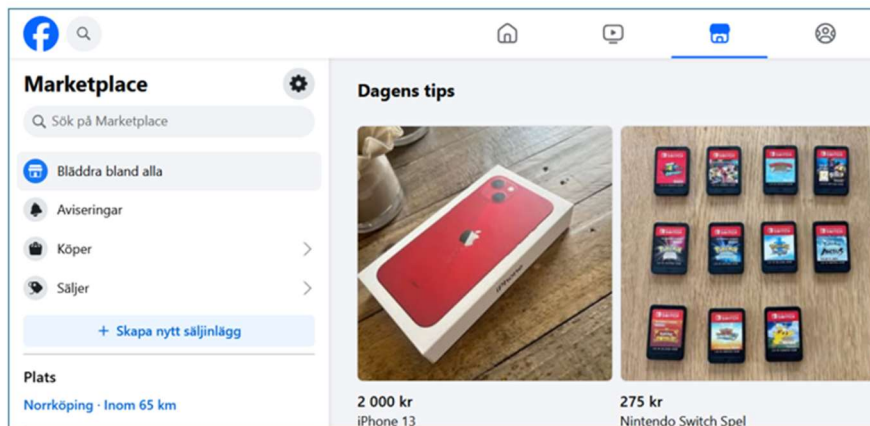

Analys av annonsbedrägerier

Ärenden som inkommit till polisområde Östergötland
år 2024 från 1 januari till sista veckan i april

Utkast, ver 2.0

Stefan Holgersson
BF-samordnare
Polisområde Östergötland

1 Innehållsförteckning

1. Analys av annonsbedrägerier	4
1.1 Felkodning och försöksbrott	4
1.2 Den ekonomiska omfattningen	4
1.3 Utreds i liten utsträckning	6
1.4 Gärningsmän och modus.....	6
1.5 Ålder och riskmedvetenhet hos målsäganden	7
1.6 Sidor där annonsbedrägerierna begås.....	8
2. Åtgärder	11
2.1 Anmäl Facebook/Meta för brott.....	11
2.2 Spaning på nätet efter misstänkta annonsbedrägerier	11
2.3 Bevaka inkomna anmälningar om annonsbedrägerier	11
2.4 Agera mot misstänkta annonsbedrägerier	11
2.5 Agera mot personer misstänks för annonsbedrägerier	11
2.6 En påverkan att externa aktörer försvårar bedrägeri	12
2.7 Vidta utredningsåtgärder omgående för att säkra bevis	12
2.8 Inför strukturerade kvalitetskontroller av FU-ledarbeslut.....	12
2.9 Verka för att Brå ökar kvaliteten på brottskodningen	12

1. Analys av annonsbedrägerier

1.1 Felkodning och försöksbrott

Brottsförebyggande rådet beskriver annonsbedrägerier såsom:

*”Annonsbedrägerier – **ibland kallat försäljningsbedrägerier** – är när någon genom en annons vilseleds att betala för en vara eller tjänst som sedan inte levereras eller där det som levereras inte motsvarar informationen. Det kan också vara när den som publicerat en annons inte får betalning för en levererad vara eller på något annat sätt luras på pengar genom kontakt via annonsen” (Brå, 2023, sidan 32)*

Av de 100 slumpmässigt utvalda ärenden som brottskodats som annonsbedrägerier var det 18 procent (18 fall) som egentligen skulle ha kodats som en annan typ av bedrägeribrott. Även om en annons förekom i brottsupplägget hade det varit mer rättvisande att koda dessa ärenden som befogenhetsbedrägerier (10 st), kortbedrägeri (6 st), investeringsbedrägeri (1 st) och social manipulation (1 st). I Polismyndighetens rapport om brottsvinster vid bedrägerier finns ingen särredovisning av felkodning för just annonsbedrägerier, utan felkodning redovisas sammantaget för alla bedrägeribrott och ligger på 9 procent.

I det urval som gjordes av annonsärende i Polisområde Östergötland var det 15 procent av ärendena (15 fall) där det inte rörde sig om fullbordade brott, där en tredjedel av dessa var ärenden som borde ha kodats på ett annat sätt (se ovan).

Sammanfattningsvis var det drygt en fjärdedel (28 procent) av de anmälningar som inkom till Polisområde Östergötland som i brottsstatistiken kommer redovisas som annonsbedrägeri som borde ha kodats på något annat sätt eller som inte avsåg ett fullbordat annonsbedrägeri utan ett försök till ett sådant brott. Antal anmälda annonsbedrägerier i Sverige år 2023 var 27 046¹. Om man antar att 28 % av dem handlade om något annat än annonsbedrägeri eller ett försök till ett sådant brott (se ovan) blir antalet anmälda fullbordade annonsbedrägerier år 2023 19 473 stycken.

2.2 Den ekonomiska omfattningen

Intervallet på belopp gällande annonsbedrägerier i det analyserade urvalet var från 120 kronor till 69 500 kronor². Det högsta beloppet rörde sig om ett fordon som utannonserats på Facebook och där köpare blivit lurad att betala handpenning. Beloppet var mer än dubbelt så hög som det näst högsta beloppet i de ärenden som rörde annonsbedrägerier. Det genomsnittliga värdet på annonsbedrägerier³ var 3621 kronor och medianvärdet var 1100 kronor. Om man tar bort de två lägsta och de två högsta beloppet hamnade medelvärdet på 2347 kronor.

Om det genomsnittliga värdet för annonsbedrägerier låg på 2347 kronor var det ekonomiska brottsutbytet på de anmälda annonsbedrägerierna under 2023 drygt 44 miljoner kronor.

¹ <https://bra.se/amnen/bedrageri> [2025-02-02]

² Precis som Polismyndigheten gjorde i sin rapport om beräknade brottsvinster vid bedrägerier borträknades felkodade brott (se nedan).

³ De ärenden som var felkodade exkluderas (på samma sätt som Polismyndigheten gör i sin rapport om brottsvinster för bedrägeri (se nedan).

Det finns dock mycket som talar för att det verkliga antal annonsbedrägerier är betydligt högre. Polismyndigheten beräknade brottsvinster för fullbordade annonsbedrägerier uppgår till 177 miljoner kronor år 2023⁴ (111 milj kr år 2024)⁵. Brottsförebyggande rådets medborgarundersökningar visar att andelen av befolkningen som uppger att de blivit utsatta för försäljningsbedrägerier har ökat de senaste åren. På frågan:

*”Har någon på ett brottsligt sätt lurat dig som privatperson på pengar då du har köpt eller sålt något under förra året (2023)? Det kan röra sig om att du inte fått en vara som du har betalt för eller inte fått betalt för en vara du har sålt.”*⁶

svarade nästan 7 procent av befolkningen (6,9) att de hade utsatts för försäljningsbedrägerier (annonsbedrägerier) under år 2023.

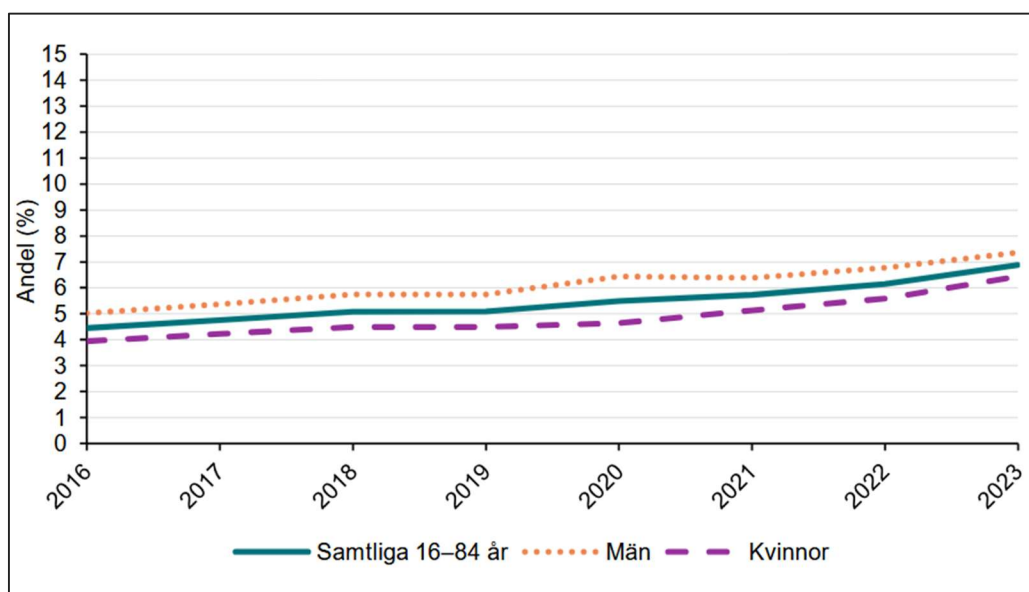

Diagram 1. Andelen personer som uppger att de utsatts för försäljningsbedrägerier⁷

Det bor ungefär 10 miljoner människor i Sverige som är över 16 år⁸. Om Brås undersökning speglar ett verkligt förhållande var det således knappt 700 000 personer som utsattes för försäljningsbedrägerier under år 2023. Om dessa bedrägerier i genomsnitt låg på 2347 kronor betyder det att det ekonomiska brottsutbytet för denna brottstyp hamnade på över en miljard kronor under år 2023.

Sammanfattningsvis finns starka skäl att lägga ned kraft på att förebygga denna typ av brottslighet eftersom det är ett stort antal personer som utsätts för annonsbedrägerier per år i Sverige. Även om beloppen för de enskilda brotten begränsar sig till i genomsnitt ett par

⁴ https://polisen.se/siteassets/dokument/ovriga_rapporter/brottsvinsterna-for-bedrageribrottsligheten-2023.pdf [Hämtad: 2025-02-02]

⁵ Polismyndigheten (2024). Brottsvinster för bedrägeribrottslighet.

⁶ https://bra.se/download/18.403f39de192bd4311312c81/1730114738563/2024_8_Nationella-trygghetsundersokningen-2024.pdf sidan 36

⁷ https://bra.se/download/18.403f39de192bd4311312c81/1730114738563/2024_8_Nationella-trygghetsundersokningen-2024.pdf sidan 36

⁸ Statistiska centralbyrån, 2024

tusen kronor, blir brottsutbytet för denna brottstyp enligt Polismyndighetens beräkningar över 100 miljoner kronor per år⁹, men det kan med tanke på den utsattheten som framkommer i Brå:s medborgarundersökning, röra sig om över en miljard kronor.

1.3 Utredds i liten utsträckning

De ärenden som blev föremål för denna analys vara alla färskas och vissa var bara några dagar gamla när analysen genomfördes. Trots detta var drygt 70 procent (72 %) av de fullbordade annonsbedrägeriärendena avslutade utan att ärendena redovisats vidare till åklagare. Av försöksbrotten lades omgående 90 procent av ärendena ned.

I den granskning som Polismyndighetens interrevision publicerade år 2021 gällande polisens sätt att utreda bedrägeriärenden konstaterades att Polismyndigheten inte följer Rättegångsbalkens regelverk när de beslutat om att inte inleda förundersökning i de granskade bedrägeriärendena. Det anges exempelvis att *”Vidare utredning torde ej leda till att brott kan styrkas mot viss person”*, vilket kan ge sken av att utredningsåtgärder vidtagits även om så inte varit fallet. Internrevisionen konstaterar att beslutsgrunderna verkar användas summariskt och är i många fall felaktiga och missvisande. Liknande iakttagelser har gjorts i de analyserade urvalet av annonsbedrägerier. En generell iakttagelse är att det finns förundersökningsledare som verkar ha ett fokus på att kunna lägga ned ärenden snarare än att försöka klara upp dessa brott. Det kan ses som en följd av det stora inflödet och en press uppifrån polishierarkin att försöka få ned antalet balanser (ärenden som ligger på hög i väntan på att utredas/redovisas).

1.4 Gärningsmän och modus

Avsaknad av utredningsåtgärder och information begränsade möjligheten att kunna analysera gärningsmännen som ägnar sig åt denna typ av brott. En genomgång av ärenden, brottsregister på misstänkta och intervjuer av utredningspersonal som har erfarenhet av annonsbedrägerier pekar på att vissa personer systematiskt begår annonsbedrägerier. En del av dem är multikriminella och ägnar sig också åt narkotikabrott, stölder etc. medan andra enbart begränsar sin brottslighet till denna typ av brott. Det är i huvudsak ensamagerande individer som verkar se en möjlighet att tjäna pengar genom annonsbedrägeri än att det handlar om ett brottsupplägg som planeras inom ramen för strukturer som ingår i den organiserade brottsligheten. I rapporten om bedrägeribrottslighet som tagits fram i samarbete mellan poliskårerna i Norden framförs att gärningsmännen ofta är män i 20-30 års åldern som agerar enskilt där många av dem ägnar sig åt annonsbedrägerier upprepade gånger¹⁰.

Modus för annonsbedrägerier är att en målsäganden betalar för en vara de inte får, blir av med en vara utan att få betalt och/eller blir lurade att betala för en falsk transporttjänst. Liknande annonsbedrägerier sker ofta på kort tid och med en kunskap om vissa modus, riskprofiler och andra omständigheter är det lätt att lokalisera vissa annonser som misstänks kunna röra sig om försök till annonsbedrägerier. Det finns således en potential att kunna förebygga annonsbedrägerier genom ett proaktivt agerande.

⁹ 177 miljoner år 2023 och 111 miljoner år 2024 (Källa: Brottsvinster för bedrägeribrottslighet, se ovan)

¹⁰ https://polisen.se/siteassets/dokument/ovriga_rapporter/nordic-threat-assessment-on-online-fraud-2024-web.pdf/download/?v=46fb9ca8b5e21460a8a232a324b64254

I och med att de flesta annonsbedrägerier inte utreds och att de brott som utreds ofta tar lång tid att utreda innan en gärningsman kallas till förhör begränsas incitamenten för gärningsmännen att upphöra med sin brottslighet. Det finns en potential att kunna förebygga brott genom att de som systematiskt ägnar sig åt annonsbedrägerier får kännedom att de pågår en utredning mot dem. En sådan upplysning har visat sig ha god effekt på sannolikheten för att de upphör med denna brottslighet – av 60 kontaktade personer som identifierades ägna sig åt annonsbedrägerier i polisområde Östergötland var det två som fortsatte förekomma som misstänka i anmälningar för denna typ av brott. Det finns även en potential att utveckla rutinerna för att öka antal personer som identifieras ägna sig åt systematiska annonsbedrägerier.

Av diagram 2 framgår att i drygt 3 av 4 annonsbedrägerier användes Swish för att föra över pengar mellan målsägande och misstänkt.

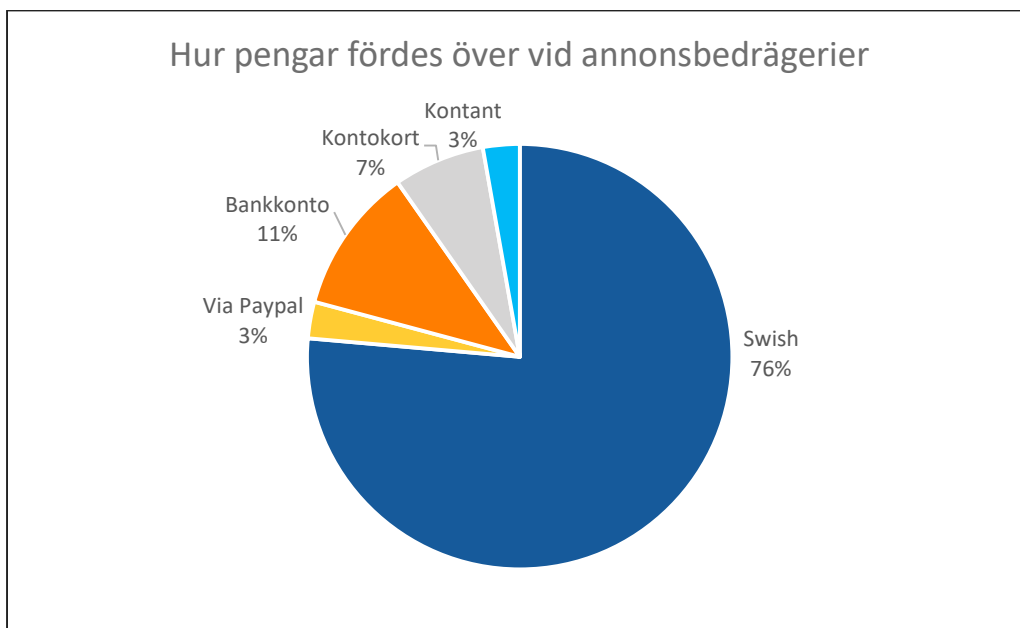

Diagram 2. Hur pengar fördes över mellan målsägande och misstänkt (n=72)

Genom att bevaka inkomna anmälningar och lokalisera telefonnummer som återkommer skulle bedrägerier kunna försvåras genom att möjligheterna att nyttja Swishbetalningar till dessa telefonnummer vid bedrägerier omöjliggjordes, men även att telefonoperatörer stänger av vissa telefonnummer som förekommer i bedrägerier genom att de får sådan information.

1.5 Ålder och riskmedvetenhet hos målsäganden

De som blev utsatta för annonsbedrägeri i urvalet som analyserades var mellan 13 och 70 år. Genomsnittsåldern var 40 år. Bedrägeribrott har fått stor uppmärksamhet i media så de som blivit utsatta är sannolikt medvetna om risken eftersom de i normalfallet inte betalt hela beloppen för varan i förskott. Trots denna medvetenhet blir många lurade.

Bedömningen är att informationskampanjer för att påverka potentiella målsäganden att agera på ett annorlunda sätt är begränsade eftersom de som blivit utsatta många gånger ger intrycket av att tagit en medveten risk och att forskning dessutom visat att

informationskampanjer riskerar att få en liten effekt på beteendemönster¹¹. Det går att tänka sig att riktade varningar från Polisen angående vissa tillvägagångssätt och plattformar kan göra att vissa personer blir mer riskmedvetna – likaså om polisen går ut med att det vid köp rekommenderas att använda extratjänster för att minimera risken för att ekonomiskt drabbas av bedrägerier (som finns på Tradera och Blocket).

Den begränsade effekten av att lägga ned tid på informationsspridning för att öka målsägandens riksmedvetenhet bör vägas mot att använda dessa resurser på annat sätt som har större möjligheter att få en effekt.

1.6 Sidor där annonsbedrägerierna begås

I det slumpmässiga urvalet av annonsbedrägerierna framkom att nästan 70% av annonsbedrägerierna hade utförts med hjälp av Facebook/Marketplace, det vill säga knappt 3 av 4 annonsbedrägerier utfördes på denna plattform. Näst vanligast var Blocket där knappt en av sex annonsbedrägerier utfördes. Det var ungefär dubbelt så vanligt i jämförelse med Tradera.

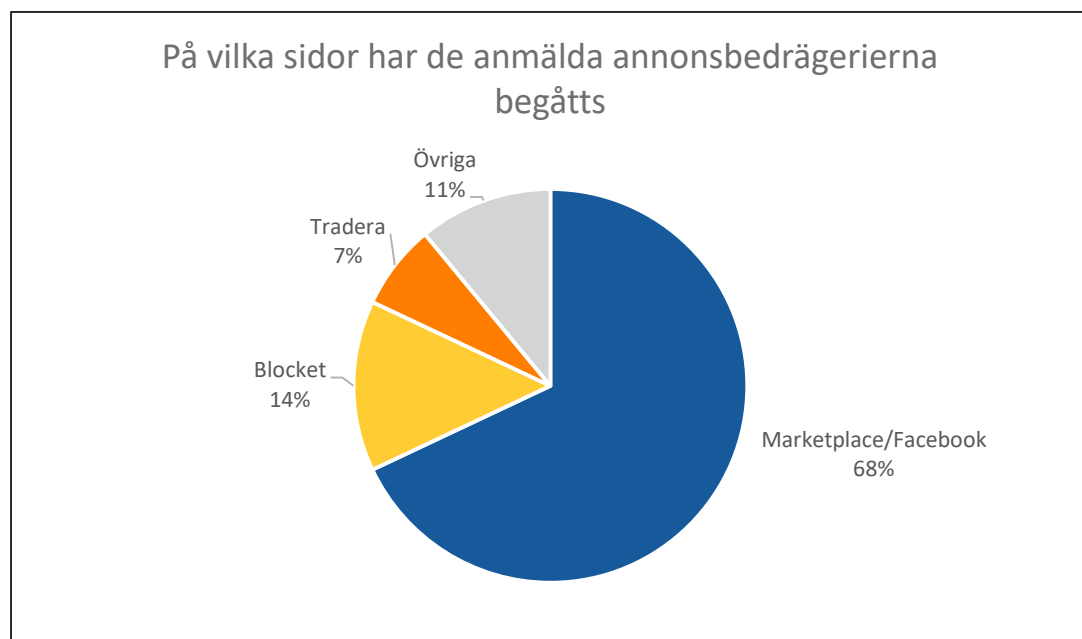

Diagram 3. Sidor som användes för annonsbedrägerier eller försök till sådana brott (n=82)

Några faktorer som framkommit kunna vara skälet till att Marketplace/Facebook har en så stor andel av de anmälda brotten är:

¹¹ Se t.ex. Niklas Jakobsson & Manne Gerell (2023) "Evaluating the impact of an informational postcard campaign on telephone scams targeting the elderly", *Nordic Journal of Criminology*, Volume 25, no.1-2024, pp.1-6. Det går också att stödja sig på den omfattande forskning som finns inom trafiksäkerhetsområdet som visar att informationskampanjer i sig kan ha en effekt men att en sådan effekt kan vara kortvarig. En studie visade exempelvis att effekten upphörde efter en vecka (Riedel, W., Rothengatter, T. & de Bruin, R. (1988). Selective Enforcement of Speeding Behaviour. In Rothengatter, T. & de Bruin, R.A (red). *Road User Behaviour: Theory and Research*. Van Gorcm: The Netherlands. sidan 578-583). För mer beskrivning av effekter av informationskampanjer som konstaterats inom trafiksäkerhetsområden se sammanställning i https://polisforskning.se/ws/media-library/287d4779cb4f4285a112b8a_b727b2b93/bilaga-trafiksakerhetsrapport.pdf sidan 9.

- Blocket och Tradera har en högre säkerhet än Facebook/Marketplace genom att de bland annat erbjuder en extratjänst där målsäganden för ett bedrägeri ersätts. På Tradera kostar det 5 procent av försäljningssumman men högst 750 kronor. I två fall i det undersökta materialet hade köpare tecknat en sådan tilläggstjänst och fick därför ersättning från Tradera när de blev utsatta för ett annonsbedrägeri. Att det kostar för den aktör som ansvarar för sidan där annonserna läggs ut kan utgöra en motivator till att verka för att minska förekomsten av annonsbedrägerier.
- Upprepade klagomål har riktats mot Facebook/Marketplace för att de inte tar bort annonser som rör sig om annonsbedrägerier.
- I Facebook/Marketplace är det inte möjligt att skriva kommentarer till de utlagda annonserna där potentiella köpare kan läsa hur vissa säljare har skött sig i tidigare affärer.
- Skillnader i antal annonser som läggs ut i respektive plattform.

Facebook/Marketplaces agerande skulle kunna bedömas som brottsliga handlingar i form av medhjälp till bedrägeri eller medhjälp till försök till bedrägeri genom att de underlättar brott och uppvisar en likgiltighet att ta bort annonser efter att personer tagit kontakt med Facebook/Marketplace och uppgett att det rör sig om annonsbedrägerier. Det skulle också kunna bedömas som ett brott att Facebook/Marketplace inte själva i tillräckligt hög grad försöker lokalisera potentiella bedrägerier som publiceras på deras plattform.

Problemet med att en stor andel av annonsbedrägerierna sker på Facebook/Marketplace har uppmärksammats vid upprepade tillfällen¹². Därför kontaktades¹³ en brottsförebyggare som arbetar på polisens nationella bedrägericentrum (NBC) sedan flera år tillbaka. En fråga ställdes om man från polisens sida på nationell nivå har några planer på att anmäla Facebook/Marketplace för medhjälp till bedrägeri. Den nationella brottsförebyggaren framförde att så inte var fallet utan att den dialog som finns med Facebook/Marketplace istället förordas som lösningen att få till en förändring.

Dialog kan vara en användbar metod i den operativa polisverksamheten, men för att nå framgång är viktigt att skapa tydliga incitament för att få en motpart att agera på ett visst sätt¹⁴. I annat fall riskerar dialogen att bara bli ett samtal utan att det genererar i ett önskat utfall. I samtalet med brottsförebyggaren på NBC påpekades att anmäla och utreda Facebook/Marketplace för medhjälp till bedrägeri skulle kunna innebära att det tydliggjordes för detta företag att det fick konsekvenser av att de inte i högre grad försvårar förekomsten av annonsbedrägerier på deras plattform. Om en anmälan mot Facebook/Marketplace upprättades var det i sådana fall viktigt att denna inte omedelbart lades ned utan att den utreddes. En fråga ställdes därför vilken enhet som skulle utreda en sådan anmälan i syfte att ta kontakt med dem och göra dem medvetna om vikten av att ärendet utreddes.

Med tanke på att problemet med Facebook/Marketplace sträcker sig år bakåt i tiden ställdes också frågan till brottsförebyggaren på NBC om man från polisens sida på

¹² Se t.ex. 2024: <https://www.expressen.se/premium/ekonomi/facebook-marketplace-bedragarnas-paradis/>; 2023: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/wAjP0o/bedragerierna-pa-facebook-marketplace-okar-kraftigt>, 2022

¹³ Per telefon i december 2024.

¹⁴ Se vidare t.ex. <http://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1356148/FULLTEXT01.pdf>

nationell nivå känner att man fått ett gensvar på de framförda förändringsbehoven. Brottsförebyggaren svarade att Facebook/Marketplace är ett stort företag och det därmed är en utmaning att få till en respons och förändringar. Istället för en anmälan såg brottsförebyggaren på nationell nivå att den pågående dialogen med Facebook/Marketplace som viktig och påtalade att den sker på Europisk nivå där flera länder är involverade. Brottsförebyggaren på NBC framförde att det inte gick att hindra oss i polisområdet Östergötland att upprätta en anmälan, men brottsförebyggaren på NBC uppgav att hon inte kunde hjälpa oss med att få svar på vilken enhet som skulle utreda en sådan anmälan.

Det kan konstateras att en polisman enligt Polislagen ((1984:387) 9 § har en skyldighet att rapportera till sin närmsta förman om han eller hon får kännedom om ett brott som hör under allmänt åtal.

2. Åtgärder

2.1 Anmäl Facebook/Meta för brott

Upprätta en anmälan mot Facebook/Meta för medhjälp till bedrägeri och medhjälp till försök till bedrägeri. Bifoga några konkreta exempel i anmälan. Om det är svårt att få en fysisk person fälld för brott kan företagsbot nyttjas. Om någon lagförs eller företagsbot utfärdas upprätta fler anmälningar mot Facebook/Meta i kombination med polisen på nationell nivå för en dialog med detta företag för att försöka minska antalet annonsbedrägerier på denna plattform.

Att upprätta en anmälan mot Facebook/Meta ligger i linje med det åtgärdsförslag som presenteras i rapporten som tagits fram i samarbete mellan de nordiska poliskåren där det anges att det finns ett behov att sätta press på de stora teknikföretag som ansvarar för de plattformar där bedrägeriannonserna publiceras¹⁵, men det preciseras inte hur det ska gå till. Bevisligen har den dialog som förts med Facebook/Meta inte skapat en tillräcklig press. Med tanke på den inställning som framkom vid kontakt med nationellt bedrägericentrum rörande att upprätta en anmälan mot Facebook/Meta går det att dra slutsatsen att det ligger på polisområde Östergötland eller någon annan aktör inom polisen att upprätta en sådan anmälan.

2.2 Spaning på nätet efter misstänkta annonsbedrägerier

Genomför spaning på nätet efter misstänkta annonsbedrägerier. Ett sådant arbete skulle kunna utföras inom ramen för polisens volontärverksamhet. Det finns ett behov av att utforma en utbildning i hur misstänkta annonsbedrägerier kan lokaliseras av de som utför spaning på nätet får (oavsett om det är volontärer eller polisanställda).

2.3 Bevaka inkomna anmälningar om annonsbedrägerier

Ha en kontinuerlig bevakning av inkomna anmälningar om annonsbedrägerier där information omgående förmedlas till de som spanar efter misstänkta annonsbedrägerier för att lokalisera om dessa annonser fortfarande ligger kvar på nätet.

2.4 Agera mot misstänkta annonsbedrägerier

Ta kontakt med de som lagt ut misstänkta annonsbedrägerier och försök påverka dem att ta bort dessa annonser. Om detta inte går ta kontakt med företaget vars plattform används för att publicera dessa annonser och försvåra möjligheterna för dem att genomföra en ekonomisk transaktion genom kontakt med bank (se punkt 2.6).

2.5 Agera mot personer misstänks för annonsbedrägerier

I de fall samma personer återkommer som misstänkta för annonsbedrägerier tillämpa det arbetssätt som utvecklats i bedrägerienheten i Norrköping där kontakt tas per telefon med dessa misstänkta, vilket gör att de får klart för sig att det pågår en brottsutredning mot dem (se även nästföljande punkt).

¹⁵ https://polisen.se/siteassets/dokument/ovriga_rapporter/nordic-threat-assessment-on-online-fraud-2024-web.pdf/download/?v=46fb9ca8b5e21460a8a232a324b64254

2.6 En påverkan att externa aktörer försvårar bedrägeri

Arbeta för att det snabbt ska gå att ta bort möjligheten att använda Swish för att föra över pengar till vissa telefonnummer som förekommer i misstänkta annonsbedrägerier. Detta skulle kunna ske utan att begränsa möjligheten att betala med Swish från dessa telefonnummer, vilket gör intrånget mindre allvarligt. En sådan åtgärd skulle kunna kombineras med information om att det finns en risk att i förlängningen bli av med BankId och skulle kunna förstärka effekten av den aktivitet som beskrivs i punkt 2.4 ovan där misstänkta blir upplysta om att det pågår en utredning mot dem. I de fall gärningsmän fortsätter med annonsbedrägerier bör de bli av med sitt BankId. Erfarenheter från bedrägerienheten i Norrköping pekar på att ett sådant tillvägagångssätt för närvarande är svårt att få till stånd och det finns ett behov av att bidra till att öka trycket på de aktiviteter som pågår på nationell nivå som ska göra detta möjligt.

2.7 Vidta utredningsåtgärder omgående för att säkra bevis

Det går snabbt att läsa igenom en anmälan och se om det kan finnas ett behov av att säkra bevis. En slutsats som går att dra är att det omgående är viktigt att vidta åtgärder för att säkra bevis som annars kan gå förlorade. Sådana arbetsmetoder har provats med lovande resultat¹⁶. En liknande slutsats drogs gällande inkomna anmälningar om demokrati- och hatbrott på nätet som publicerades år 2018¹⁷.

2.8 Inför strukturerade kvalitetskontroller av FU-ledarbeslut

När det gäller hanteringen av annonsbedrägerier har det framgått att det finns ett behov av att införa strukturerade kvalitetskontroller av FU-ledarbeslut för att identifiera utbildnings- och korrigeringsbehov.

2.9 Verka för att Brå ökar kvaliteten på brottskodningen

Polisområde Östergötland bör när tillfälle ges och i olika sammanhang göra yttranden som kan påverka Brå att försöksbrott och fullbordade bedrägeribrott får olika brottskoder. Dessutom att verka för att Brå ändrar namnet på brottskategorin "*Annonsbedrägerier*" eftersom nuvarande beteckning bland annat riskerar att investeringsbedrägerier och kortbedrägerier som skett med anledning av publicerade annonser felaktigt får brottskoden för annonsbedrägerier. Förslagsvis översätts den beteckning som används i den rapport som polisen i de nordiska länderna tagit fram där denna brottstyp anges som "E-commerce fraud: Non-delivery fraud"¹⁸.

¹⁶ Bland annat i ett pilotprojekt som genomfördes på PKC i region Väst de sista månaderna under år 2024.

¹⁷ <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1210777/FULLTEXT02.pdf>

¹⁸ https://polisen.se/siteassets/dokument/ovriga_rapporter/nordic-threat-assessment-on-online-fraud-2024-web.pdf/download/?v=46fb9ca8b5e21460a8a232a324b64254